

Indhold

Forord 9

Introduktion 11

Unge kan kun drømme om noget, de kender til 11

En karriere er en rejse 14

Vi (karriere)lærer hele livet 16

Om bogen 17

Øvelse 1. Min vej i uddannelse og arbejde 21

Øvelse 2. Min karrierelæring 22

1. Uddannelse og job i skolen 23

En del af skolens formål 23

Uddannelse og job og uddannelsesvejledning 25

Organisering af uddannelse og job 27

Eksempel 1. Fokus på arbejdsvilkår med afsæt i en film 28

Eksempel 2. Drømme for fremtiden med afsæt i skønlitteratur 30

Eksempel 3. Den arbejdende krop 31

Eksempel 4. Bæredygtighed i uddannelse og job 32

Øvelse 3. Min erfaring med organisering af uddannelse og job 35

2. Samarbejde om uddannelse og job 37

Samarbejde med uddannelsesvejledningen i kommunen 37

Samarbejde med ungdomsuddannelser og virksomheder 39

Eksempel 5. Samarbejde med en større lokal produktionsvirksomhed 42

Eksempel 6. Samarbejde med plejecenter og social- og sundhedsskole 44

Samarbejde med forældre 46

Eksempel 7. Forældre fortæller om deres arbejde 48

Forældre som en ressource i samarbejdet 50

Øvelse 4. Samarbejde om undervisning i uddannelse og job 52

3. God uddannelses-vejledning og karrierelæring 53

Hvad siger forskningen? 53

Kendetegn for kvalitet 58

En synlig årsplan 61

Karrierelæring på alle klassetrin 62

Elevernes nysgerrighed og horisont 62

Besøg fra virksomheder og arbejdspladser på skolen 63

Erfaringer med arbejde i erhvervspraktik 64

Eleverne oplever uddannelser 64

Information om uddannelser og arbejdsmarked 65

Professionel uddannelses- og erhvervsvejledning 66

Diversitet og personlige behov for vejledning 66

Øvelse 5. Kvalitetskriterier i undervisningen i uddannelse og job 68

4. Sociologiske og normkritiske perspektiver 69

Horisontudvidelse og mulighedsstruktur 69

Individets habitus 70

Handlingshorisonter 72

Karrierebeslutninger 73

Careership-teorien i undervisning i uddannelse og job 74

Kønnet uddannelses- og erhvervsvalg 77

Udvikling af det sociale selv 77

Afgrænsninger og kompromiser 78

Erfaringer med det ikke selvfølgelige 81

Normkritisk pædagogik 84

Normkritik er også normproducerende 86

Øvelse 6. Identificer din horisont 89

Øvelse 7. Dit syn på køn og prestige 90

Øvelse 8. Undersøgelse af egne normer 91

5. Teorier om karrierelæring 93

Karrierelæring og fællesskaber 93

Værdisatte og troværdige fællesskaber 96

Laws teori om karrierelæring og fællesskaber i praksis 99

Krumboltz' sociale læringsteori 102

Tilfældigheder og usikkerhed 106

Eksempel 8. Tilfældighedernes betydning 110

At støtte udvikling af de fem færdigheder 111

Øvelse 9. Dine sociale fællesskaber 114

Øvelse 10. Tilfældigheder i dit liv 115

6. Samtalen med eleverne 117

Hvordan stiller læreren gode spørgsmål? 117

Hvad bidrager forskellige spørgsmål til? 119

Alle typer spørgsmål kan have værdi 122

Eksempel 9. Interview om erhvervspraktik 125

Øvelse 11. Spørgsmåls betydning 127

7. Fremtiden er der også i morgen 129

Øvelse 12. Hvorfor er uddannelse og job i skolen vigtigt? 132

Noter 133

Litteratur 135

Inspiration til undervisningen 141

Om forfatterne 142